

COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING

COMMISSION DES FINANCES ET DU BUDGET

van

du

DINSDAG 2 FEBRUARI 2016

MARDI 2 FEVRIER 2016

Namiddag

Après-midi

De behandeling van de vragen en interpellaties vangt aan om 15.44 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Eric Van Rompuy.

Le développement des questions et interpellations commence à 15.44 heures. La réunion est présidée par M. Eric Van Rompuy.

01 Excess profit rulings: échange de vues avec le ministre des Finances, chargé de la Lutte contre la fraude fiscale, sur la décision de la Commission européenne et la réaction du gouvernement fédéral et questions jointes de

- M. Georges Gilkinet au ministre des Finances, chargé de la Lutte contre la fraude fiscale, sur "les suites de la décision européenne sur les *excess profit rulings*" (n° 8661)

- M. Roel Deseyn au ministre des Finances, chargé de la Lutte contre la fraude fiscale, sur "la défense du gouvernement belge dans le cadre des *excess profit rulings*" (n° 9093)

01 Excess profit rulings: gedachtewisseling met de minister van Financiën, belast met de Bestrijding van de fiscale fraude, over de beslissing van de Europese Commissie en de reactie van de federale regering daarop en samengevoegde vragen van

- de heer Georges Gilkinet aan de minister van Financiën, belast met Bestrijding van de fiscale fraude, over "de stand van zaken na de Europese beslissing over de *excess profit rulings*" (nr. 8661)

- de heer Roel Deseyn aan de minister van Financiën, belast met Bestrijding van de fiscale fraude, over "het verweer van de Belgische regering inzake de *excess profit rulings*" (nr. 9093)

De **voorzitter**: Collega's, ik stel voor dat de minister zijn nota ter attentie van de leden van de commissie voor de Financiën over de stand van zaken van de terugvorderingen even toelicht. Daarna kunnen de heer Gilkinet en de heer Deseyn hun vragen stellen, waarna iedereen de kans krijgt om daarop dieper in te gaan tijdens de gedachtewisseling.

Mijnheer de minister, u hebt ons een nota overgemaakt. Er hebben zich de laatste weken ontwikkelingen voorgedaan in dat dossier en er zijn gesprekken geweest met de Europese Commissie. Wat is de regering uiteindelijk van plan? Over welke bedrijven gaat het? Welk soort *rulings* werden gemaakt? Wat zijn de cijfers? Wat zijn de mogelijke 'oplossingen' voor dit probleem?

01.01 Minister Johan Van Overtveldt: Mijnheer de voorzitter, wat de stand van zaken vanwege de regering betreft, wij hebben vorige vrijdag beslist een gunning uit te schrijven voor advocatenkantoren om de Belgische Staat te begeleiden in de concrete stappen die de komende dagen en weken eventueel zullen worden gezet. In de loop van de week valt de beslissing welk advocatenkantoor voor welke specifieke elementen van het voorliggend probleem wordt ingeschakeld.

Ik stel de zaken nog eens in perspectief, en ik haak daarbij in op de vragen die werden gesteld en de bijkomende vragen. Er werden in totaal onder het regime van het fameuze artikel 185, § 2 exact 67 *rulings* afgesloten. Van deze 67 *rulings* werden er 25 om diverse redenen niet door de ondernemingen toegepast. Tweeënveertig *rulings* werden wel toegepast door 36 verschillende bedrijven, behorende tot 35 multinationale groepen. Deze 36 ondernemingen hebben het regime toegepast waarover de Europese Commissie nu zegt dat het om staatssteun gaat. Het is deze staatssteun die het voorwerp zal uitmaken van een terugvorderingsprocedure.

De in de media vermelde bedragen van 2 miljard aan belastbare basis en een belastingvoordeel van 700 miljoen zijn gebaseerd op cijfers tot en met 2013. Ik heb de administratie de opdracht gegeven om ook de cijfers voor 2014 op te sporen. Die zijn reeds gedeeltelijk beschikbaar en indien gewenst kunnen we

daarop verder ingaan. Voor ongeveer een derde van de bedrijven, met daartussen de grotere, zou het om afgerond 445 miljoen belastbare basis gaan. De cijfers zijn brutobedragen, de belastbare basis, en ze zullen geval per geval moeten worden onderzocht om na te gaan of zij niet in het buitenland belast zijn geweest.

Om te kunnen oordelen of er de facto staatssteun werd toegekend, zal tegelijkertijd dienen te worden onderzocht of de onderneming in het betrokken jaar geen andere aftrekken kan toepassen op de nieuwe, door toevoeging van de *excess profit* verhoogde belastbare basis.

Het is duidelijk dat dit een van de essentiële punten is waarop heel de juridische discussie zich in de komende tijd zal toespitsen. In de mate dat ondernemingen aftrekbare posten hebben, bijvoorbeeld overgedragen verliezen uit het verleden, kunnen die immers afgezet worden tegenover de nieuwe en uiteraard verhoogde belastingberekeningsbasis, vermits het effect van de *excess profit ruling* uitgefilterd wordt. Op die manier is het mogelijk, door de toepassing van de gewone aftrekposten in de aangifte in de vennootschapsbelasting en door het herleven van die voorheen niet toegepaste aftrekken, dat een deel van de nieuwe belastbare basis die afkomstig is van de *excess profits* niet of niet onmiddellijk aan belasting onderworpen wordt. In die gevallen kan er dan ook sprake zijn van staatssteun, aangezien er zonder de toepassing van de excessprofitvrijstelling ook geen belasting verschuldigd geweest zou zijn.

Er werden sedert 3 februari 2015, de datum waarop de Europese Commissie formeel liet weten dat zij de *excess profit rulings* als een mogelijk element van staatssteun ging onderzoeken, geen rulings meer toegestaan, noch vernieuwd.

Dans sa décision du 11 janvier dernier, la Commission exige le rétablissement de la situation initiale et indique que, pour calculer l'aide de l'État indûment accordée, la comparaison doit être faite entre l'impôt réellement payé et celui qui l'aurait été si les règles générales d'application avaient été utilisées.

En l'espèce, il convient de recourir à une nouvelle évaluation des obligations fiscales de ces entreprises pour chaque année durant laquelle elles ont bénéficié de ce régime.

De Europese Commissie steekt de hand uit teneinde de methodiek van de berekening en terugvordering vast te leggen en in de terugvorderingsfase met de Belgische autoriteiten te bespreken.

Aangezien het een uitermate complexe aangelegenheid is om de hele belastingberekening te hermaken en er diverse scenario's in dat verband mogelijk zijn in de 36 dossiers waarvan zopas sprake, zullen de onderhandelingen met de terugvorderingscommissie voornamelijk betrekking hebben op de principes die bij de berekening van het terug te vorderen bedrag dienen te worden gehanteerd.

Zoals ik eerder meegedeeld heb, werden vanaf 3 februari 2015 geen nieuwe *excess profit rulings* toegestaan noch verlengd. Inmiddels is die beslissing van de Europese Commissie een feit. Uiteraard betekent het dat het systeem hiermee eindigt. Daarover is de beslissing van de Europese Commissie erg duidelijk.

Voor de bedrijven die een lopende afspraak hebben, is er in de huidige stand van zaken onduidelijkheid over het systeem, zolang de beslissing geen kracht van gewijsde heeft.

België zal uiteraard de beslissing van de Europese Commissie volledig uitvoeren, onder voorbehoud van beroep, waarover binnen de regering nog geen uitsluitsel bestaat.

Ondernemingen hebben voor 2015 hun intercompanytransacties echter uitgevoerd op basis van de *excess profit rulings* en zullen in hun belang de ruling toepassen zolang er geen gerechtelijke uitspraak over de beslissing van de Commissie is. Dat is om te vermijden dat, mocht de Europese rechtbank de beslissing van de Commissie alsnog vernietigen, zij hun recht niet meer kunnen uitoefenen. Dat werd ook zo met de Europese Commissie overeengekomen.

Zoals ik reeds aangehaald heb, zal België de nodige stappen zetten om de aangifte van de bedrijven overeenkomstig te behandelen.

Artikel 185 is erop gericht om situaties van dubbele belasting op te lossen door de Belgische belastbare winst neerwaarts te herzien in situaties waarin de winst effectief in het buitenland wordt belast. Dat is een OESO-verplichting.

L'article 185 ne devra pas être immédiatement abrogé, dans la mesure où la Commission ne condamne pas l'article en tant que tel. En effet, c'est l'association avec les accords de *ruling* conclus que la Commission estime sélectifs et qu'elle qualifie d'aides d'État. Dans la mesure où plus aucun autre *ruling* n'a été accordé, les problèmes d'aides d'État ne se posent plus dans les nouveaux dossiers.

Dat wordt uitdrukkelijk bevestigd in voetnoot 114 van de uitspraak van de Europese Commissie, die zich op drie concrete voorbeelden van rulings gebaseerd heeft.

Wat tot slot de uitwisseling van rulings betreft, er werden tot dusver 22 rulings internationaal uitgewisseld met het buitenland. België ontving in dat kader één spontaan bekendgemaakte ruling en 13 op verzoek toegestuurde rulings uit het buitenland.

Vanaf 2016 zal België instappen in de automatische uitwisseling BEPS en in 2017 in de DAC3-richtlijn van Europa. De uitwisseling van rulings behoort tot de bevoegdheid van de centrale diensten van de Algemene administratie van de Fiscaliteit.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat wij nu de heren Gilkinet en Deseyn de kans geven om hun mondelinge vragen te stellen. Daarna krijgen ook de andere leden spreekgelegenheid.

01.02 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, mon intervention sera plutôt une réplique car l'exposé du ministre répond en partie aux questions que j'avais déposées.

Vous dites que le système des *excess profit rulings* a été mis en place afin d'éviter la double imposition des sociétés, le fait qu'elles soient taxées deux fois. Mais, en fait, c'est tout le contraire. Vous avez organisé la double non-imposition, c'est-à-dire qu'elles ne sont taxées nulle part. Dès lors, personnellement, même si cela met en cause l'État belge, je me réjouis de la décision de la Commission européenne. Elle doit nous encourager à changer le système, à le corriger pour que chacun paie correctement l'impôt. Comme vous le dites dans votre réponse, ce sont des sociétés multinationales qui profitent du système et les acteurs de l'économie réelle, les PME, les citoyens, y échappent très largement.

Face à l'attitude de l'État belge, je m'interroge pour le futur. Vous dites, d'une part, que vous allez désigner un avocat pour nous défendre dans ce dossier. Cela signifie que vous êtes toujours dans l'optique de la contestation de la décision de la Commission européenne. D'autre part, vous êtes en train d'amorcer un recalcul d'impôt pour les sociétés concernées, disant qu'elles ne pouvaient pas bénéficier du système des *excess profit rulings*, puisque c'est une aide d'État, mais qu'elles pouvaient peut-être bénéficier d'autres réductions d'impôt. Par conséquent, ce différentiel de 700 millions d'euros identifié par la Commission européenne est peut-être moindre. Cela signifie-t-il que vous allez établir, pour les sociétés concernées, un nouveau calcul d'impôt et leur faire payer ce qu'elles doivent, à savoir plus que ce qui était prévu avec le système des *excess profit rulings* mais néanmoins moins que ce que la Commission européenne a déterminé dans son calcul?

Pouvez-vous nous communiquer, en toute transparence, le nom des sociétés concernées et le volume d'impôt évité? Par rapport aux discussions au sein de l'OCDE et du Parlement européen qui visent à établir un *reporting* pays par pays des sociétés multinationales, c'est-à-dire faire en sorte qu'elles publient, dans leur rapport annuel, les lieux où elles ont une activité économique réelle, le nombre d'emplois, les bénéfices réalisés, les impôts payés, ce serait un acte de transparence positif qui permettrait d'apurer un peu ce système.

Pour ce qui concerne les *rulings* qui sont d'application, vous l'avez dit, depuis le début de l'enquête de la Commission européenne, nous n'avons plus émis de nouveaux *rulings*. Mais les *rulings* qui avaient été accordés préalablement par le Service des décisions anticipées valent pour quatre ans. Qu'en est-il pour les sociétés qui doivent aujourd'hui introduire leur déclaration d'impôt à l'impôt des sociétés pour l'année 2015?

Peuvent-elles, oui ou non, continuer à bénéficier de l'*excess profit ruling*? Considérez-vous que les *rulings* sont annulés par la décision de la Commission européenne ou estimez-vous qu'ils sont encore valables pour un, deux, trois ou quatre ans selon la date à laquelle ils ont été accordés?

Selon moi, l'État belge devrait prendre une position claire en la matière et faire savoir que les *rulings* ne s'appliquent plus. Dans le cas contraire, nous serions en contradiction avec la décision de la Commission

européenne.

Vous n'êtes pas clair non plus quant à l'abrogation de l'article 185, § 2 du Code. En effet, vous dites que le problème, ce n'est pas la loi, ce sont les *rulings*. Mais le principe du *ruling* est inscrit dans la loi. Le dernier alinéa de la loi dont question dit ce qui suit: "L'alinéa 1er (celui qui organise l'*excess profit ruling*) s'applique par décision anticipée sans préjudice de l'application (...)". Le problème du *ruling*, de la décision anticipée, qui est contesté par la Commission européenne est inscrit dans la loi. Ce faisant, si on veut répondre correctement à la condamnation de la Commission par l'intermédiaire de la commissaire Vestager, on doit très rapidement voter une loi abrogeant le paragraphe 2 de l'article 185 du Code qui comprend en lui-même le problème pointé par la Commission européenne, puisqu'il donne un avantage "opaque" à certains acteurs de marché.

Enfin, vous avez dit que 22 *rulings* belges avaient été transmis à l'international vers l'étranger. Pouvez-vous être plus précis à ce sujet? Cet échange a-t-il eu lieu à la demande d'États étrangers? Vers quels États ces *rulings* ont-ils été transférés? Des suites ont-elles été données par les administrations fiscales concernées? Quelles suites ont-elles été réservées aux 14 *rulings* provenant d'États étrangers et que la Belgique a reçus (un de façon spontanée, les treize autres sur demande)? A-t-on procédé à des redressements d'impôt de sociétés qui auraient utilisé des *rulings* à l'étranger, comme elles ont pu le faire en Belgique pour ne pas payer d'impôt? Qui est chargé de ce suivi?

Il nous semble que la Belgique doit donner le signal qu'elle veut appliquer une fiscalité juste, que l'ensemble des acteurs économiques sont soumis aux mêmes règles, et qu'il n'y a aucune raison que les sociétés multinationales paient moins d'impôt que les PME et les artisans qui paient correctement leur contribution.

Vous devez être le ministre des Finances de tous les acteurs économiques au lieu de privilégier, comme l'ont fait vos prédécesseurs, certains qui ne rendent pas toujours à la Belgique de contrepartie financière et en termes d'emplois.

01.03 Roel Deseyn (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt daarnet in uw uiteenzetting reeds een deel van mijn vragen beantwoord. U hebt in dezen een betwistbare juridische constructie of juridische fictie geërfd, met alle problemen van dien. De Europese Commissie is heel streng en dat valt voor een stuk te begrijpen omdat destijds een en ander niet werd gemeld. Een van de hoekstenen van de Europese vrije markt en van de handhaving van het marktverstoringsbeleid, is dat de lidstaten belast zijn met de uitvoering van de terugvordering van staatssteun. Dat is een zeer lastige situatie voor de huidige regering.

In uw nota staat dat u gezamenlijk met de Europese Commissie naar een oplossing zult zoeken. Dat getuigt van een zekere goodwill, want deze zaak zou radicaler kunnen worden benaderd. Er wordt ook gezegd dat er zal worden nagegaan welke principes kunnen worden vooropgezet. Dat is eigenlijk nogal cryptisch. Over welke principes moet een akkoord worden bereikt? Gaat het over praktische modaliteiten rond bepaalde financiële volumes? Gaat het over tijd die u kunt kopen? Krijgt men extra tijd om een en ander te onderzoeken?

Er moet natuurlijk veel worden onderzocht, zeker gelet op het complexe gegeven dat alternatieve belastingregimes tot een soortgelijk voordeel zouden kunnen leiden. Er moet ook een opsplitsing gebeuren, per bedrijf, van het gedeelte dat in de niet-veroordeelde molen zit en van het gedeelte dat wel is opgenomen in het mechanisme dat door Europa als onaanvaardbaar wordt gekwalificeerd.

Quid met de betwistingen ten opzichte van de Europese Commissie? Quid met het rekenwerk op Belgisch niveau? Gebeurde er al een opsplitsing per bedrijf? Werd bij de berekening al rekening gehouden met de complexe aard van de materie?

Bovendien is er een uitbreiding van het dossier door de verrekeningen van 2014 of de belastbare basis die toen is gecreëerd. Ik meen immers dat het gegeven van 700 miljoen en de berekening lopen tot 2013, maar niets sluit uit dat ook de gegevens van 2014 volledig worden opgenomen in de berekening. Ik had dus graag wat duiding gekregen over de betwiste jaren. Is er ter zake al een akkoord over de principes?

U zegt dat men voorlopig zal doen alsof er geen vuiltje aan de lucht is, omdat men anders niet van een belastingvoordeel zal kunnen genieten, in de hypothese dat Europa het systeem niet veroordeelt. Men mag er dan van uitgaan dat het bedrag van 700 miljoen nog zal aanzwellen indien ook de jaren 2014 en 2015 in

aanmerking worden genomen. Graag had ik daarbij ook wat duiding gekregen.

U zegt dat u met de Belgische regering nog beraadslaagt over de vraag of eventueel een beroepsprocedure wordt aangetekend. Als een en ander verloopt zoals bij de sociale dialoog, dan kunt u, zolang de onderhandelingen goed verlopen, misschien beter niet meteen dreigen met het middel van de juridische procedure. De vraag is of men, gelet op het tijdpad van de onderhandelingen, nog de tijd heeft om hierover rustig te onderhandelen. Over hoeveel tijd beschikt men nog? Over hoeveel tijd beschikt men om al dan niet een beroep uit te sluiten?

Mijnheer de minister, er liggen heel wat vragen voor waarop wij, in het kader van de parlementaire controle, antwoorden zouden moeten krijgen, zonder evenwel op de confidentiële details van elke onderneming in te gaan. Voor het Parlement is het wel belangrijk om te weten in welke fase men zich thans bevindt.

De **voorzitter**: Ik stel voor om thans de leden die dat wensen de mogelijkheid te geven om nog opmerkingen te formuleren alvorens de minister antwoordt. Dit is een gedachtewisseling, waarbij wij het patroon van de mondelinge vragen overstijgen. De heren Gilkinet en Deseyn hebben hun vragen gesteld. Ik merk evenwel dat nog enkele collega's in deze stand van de bespreking opmerkingen hebben. Daarna kan de minister een globaal antwoord verstrekken.

01.04 Stéphane Crusnière (PS): Monsieur le président, veuillez excuser mon absence en début de réunion, mais je devais interroger la ministre de la Mobilité sur le dossier du RER, qui est important.

01.05 Marco Van Hees (PTB-GOI): (...)

01.06 Stéphane Crusnière (PS): Nous l'espérons! Nous voulons y croire.

Vous nous dites avoir demandé l'aide d'avocats pour épauler l'État belge. Mais j'aurais voulu savoir dans quelle limite. Est-ce pour introduire un recours ou pour abroger la loi? Dans cette dernière hypothèse, quid des décisions en cours?

Au regard de toutes les promesses en termes d'emploi qui avaient été faites, a-t-on une idée du nombre d'emplois qui ont été créés? Quel est le rapport entre la perte d'impôts et les postes créés? Cela pourrait influencer une future décision.

01.07 Benoît Dispa (cdH): Monsieur le ministre, j'aurais aimé obtenir une clarification de votre position. Vous nous avez communiqué une note intéressante, mais qui ne lève pas tous les doutes.

Allez-vous introduire, au nom du gouvernement, un recours contre la décision de la Commission? Entendez-vous obtenir le remboursement des aides illégales? À la lecture de la note, on a l'impression qu'une procédure s'enclenche pour calculer ce qui doit être remboursé. Initialement, nous pensions que vous vouliez faire obstacle à la récupération des sommes indues demandée par la Commission.

Travaillez-vous à une modification législative? Dans le texte que vous nous avez remis, vous indiquez que l'article ne doit pas être immédiatement abrogé. D'accord, mais doit-il l'être tôt ou tard? Est-ce qu'il y aura une réécriture de ce texte? Dans quel délai?

Enfin, lorsque nous vous avons interrogé en séance plénière, il m'a semblé, dans votre réponse, que vous mettiez en doute l'objectivité de la Commission vis-à-vis de la situation belge et de celle d'autres pays. Continuez-vous à penser que la Commission a ciblé la Belgique ou pensez-vous qu'elle a fait preuve d'un traitement équitable à l'égard de toutes les situations qu'elle a eu à connaître?

01.08 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ik dank u, ook voor de toelichtende nota.

Nieuw is uw aankondiging dat de regering afgelopen vrijdag een procedure heeft opgestart om een advocaat aan te stellen. Klopt mijn indruk dat u een duidelijke optie in het dossier en de verdere opvolging ervan hebt genomen? Ik lees de start van die aanstellingsprocedure immers als een aankondiging van een beroep tegen de Europese Commissie.

Ik herinner mij nog een debat, mijnheer Van Rompuy, in De Zevende Dag, waarin u een beroep afdeed als niet alleen onzinnig maar ook formeel onmogelijk. Ik vraag mij dus af wat die aanstelling betekent. Betekent

dat voor u ook dat u tot de finish gaat en dat u het beroep, waarop u al speculeerde bij eerdere verklaringen, ook daadwerkelijk zult uitvoeren? Hoe zal dat concreet in zijn werk gaan?

Als u in deze fase al die optie neemt, stuit mij dat nog extra tegen de borst. In uw schriftelijke nota suggereren een aantal elementen dat een en ander kan worden bekeken. Mij lijkt het minimum minimorum dat wij bekijken in welke mate wij een deel van de illegale staatssteun kunnen terugvorderen. Als u dat niet doet en vandaag al kiest voor een beroepsprocedure, vind ik dat een slag in het gezicht van iedereen die wel netjes zijn belastingen betaalt in ons land.

Ik begrijp niet dat partijen die mee pleitbezorger zijn van fiscale rechtvaardigheid, afgelopen vrijdag al de aanstelling van een advocaat mee hebben goedgekeurd. Dat is minstens de kar voor het paard spannen. Wij houden er op dat vlak een andere mening op na dan u, mijnheer de minister.

Ik wil u ook ondervragen over de uitwisselingen die al hebben plaatsgevonden. Het goede nieuws – dat wil ik ook zeggen – is dat u hebt gezorgd voor een trendbreuk. U hebt de uitwisselingen mee aangevuurd. Wat zijn de vaststellingen die u voorlopig kunt maken op basis van de uitgewisselde rulings? De aantallen worden opgelijst in de nota.

Net zoals de heer Dispa vond ik uw suggestie dat de Europese Commissie de kwestie niet op een onpartijdige manier zou benaderen, vrij straf. In tegenstelling tot uw uitspraken over de tobintaks, heeft die uitspraak *Le Monde* niet gehaald, maar ik vraag mij af of u die uitspraak hard kunt maken. Is die gebaseerd op de uitwisselingen die op dit moment plaatsvinden? Als u zo'n stelling over het werk van de Europese Commissie formuleert, dan zou daarvoor in principe toch een bepaalde grond moeten zijn?

Welke wettelijke aanpassingen en hervormingen plant u? Binnen welke termijn plant u die? Moeten wij die allemaal samen bekijken, ook samen met het voorstel dat u in het afgelopen weekend hebt gelanceerd? Daarover is vorige vrijdag in de regering – zo lijkt het toch, op basis van de eerste reacties – nog niet gesproken, tenzij u uiteraard het tegendeel kunt aangeven.

01.09 Luk Van Biesen (Open Vld): Mijnheer de minister, ik dank u voor de toelichting bij het dossier. Wij moeten de discussie die wij in de plenaire vergadering hebben gehad, voortzetten. Volgens mij hebt u daartoe het afgelopen weekend ook al een aanzet gegeven.

Het systeem werd in het leven geroepen, maar is op zijn limieten gebotst. Het is niet de eerste keer dat zoiets gebeurt. Wij hebben dat ook meegemaakt met het systeem van de coördinatiecentra. Dat was een goed systeem, maar de Europese Commissie besliste destijds dat het zonder meer moest worden stopgezet, zonder terugwerkende kracht.

In 2003 of 2004 hebben wij het goede systeem van de notionele-intrestaftrek ingevoerd. Het systeem van de *excess profit rulings* was de enige mogelijkheid om een aantal bedrijven in dit land te houden. Nu moeten wij evolueren naar een nieuw systeem – zoals wij ook in de plenaire vergadering hebben gezegd en zoals u ook hebt aangehaald – en naar een volledige hervorming van onze vennootschapsbelasting, waarbij de basis van die hervorming moet zijn dat er een volledige gelijkheid is tussen alle vormen van onderneming, zowel kmo's als multinationals.

Het huidige systeem moet ophouden te bestaan en men moet naar een verlaagd tarief in de vennootschapsbelasting kunnen fietsen. Het nieuwe systeem moet gekoppeld zijn aan het systeem van de notionele-intrestaftrek, met als doel tot hetzelfde resultaat te komen. De uiteindelijke doelstelling moet zijn om de vennootschapsbelasting, die ongeveer 13 à 14 miljard per jaar opbrengt aan de Staat en vandaag voor een groot stuk door de kmo's gefinancierd wordt, billijker te maken, zodat iedereen volgens hetzelfde systeem belast wordt, namelijk een vennootschapsbelasting met de notionele-intrestaftrek, maar ook met toevoeging van een loonmassacomponent. Het lijkt mij interessant om dat voorstel uit te werken. Zo kan men de heel grote bedrijven die veel personeelsleden tewerkstellen, op een of andere manier fiscaal belonen voor het behoud van de werkgelegenheid en het betalen van deftige lonen aan hun arbeiders en bedienden.

Dat element zou ik u willen meegeven in de discussie, omdat wij nu botsen op de limieten van een dergelijk systeem. Wanneer we botsen op de limieten van het systeem, dan betekent het dat we het oude systeem op een of andere wijze logisch moeten kunnen afwikkelen.

Mijnheer Calvo, de minister heeft honderd procent gelijk dat hij een advocaat raadpleegt en laat onderzoeken in welke mate de engagementen die onze Belgische Staat tegenover de betrokken bedrijven is aangegaan, gehonoreerd kunnen worden, zonder dat we imagoschade lijden. Een minister heeft het nu veel moeilijker om met kandidaat-investeerders te onderhandelen dan een aantal weken of maanden geleden. Ik stel voor dat u in dat verband de recente Belgaberichten eens naleest, waarin staat hoe moeilijk onze minister het gehad heeft bij de verdediging in de Amerikaanse Kamer, om ons land te promoten in de wereld. Dat is heel moeilijk wanneer de minister onbetrouwbaar geacht wordt vanwege het feit dat Europa een reeds jarenlang bestaand systeem nu terugfluit.

Wij moeten het systeem dus honoreren voor de bedrijven en wij moeten dat trachten te verdedigen bij de Europese Commissie. Daarbij moeten wij ook aan de Europese Commissie verduidelijken dat wij geen *excess profit rulings* meer toekennen, maar dat we wel de lopende engagementen moeten kunnen nakomen.

Hopen of dromen of zelfs in de pers opwerpen dat er 700 miljoen euro te recupereren valt, is totaal uit den boze. Dat is namelijk niet het geval en dat hebben wij u al duidelijk gemaakt in de plenaire vergadering. Het systeem moet afgebouwd en stopgezet worden en wij moeten het vervangen door iets wat opnieuw attractief is voor internationale bedrijven, zodat ze met hun fabrieken en beslissingscentra hier blijven. Daar ligt het grootste werk voor de minister.

Onze Kamercommissie voor de Financiën zal ongetwijfeld een helpende hand bieden om een attractief belastingsysteem uit te werken dat gelijk is voor kmo's en multinationals en dat een laag tarief koppelt aan de omvang van het eigen kapitaal van de onderneming en de loonmassa.

01.10 Marco Van Hees (PTB-GO!): Je rebondis sur les propos de M. Van Biesen concernant les centres de coordination qui ont été remplacés par les intérêts notionnels. En effet, nous sommes dans le même cas de figure avec les *excess profit rulings*. Ceux-ci ont en effet remplacé le *ruling infocap* qui était condamné, comme les centres de coordination, par la Commission européenne.

01.11 Luk Van Biesen (Open Vld): (...) Ils ont dit que les centres de coordination doivent arrêter mais ils n'ont pas dit qu'il fallait récupérer les déclarations précédentes.

01.12 Marco Van Hees (PTB-GO!): Le parallèle que je voulais établir est que le *ruling infocap* a été condamné par l'Union européenne et remplacé par l'*excess profit ruling*. D'ailleurs, en lisant les critiques formulées par la Commission européenne au sujet de ce dernier, force est de constater que l'application que le Service des décisions anticipées fait de l'article 185, § 2, se rapproche beaucoup plus de la nature du *ruling infocap* tel qu'il fonctionnait auparavant, que de ce qui est écrit dans cet article.

Dès lors, mes questions sont les suivantes. Qu'en est-il du nombre de *rulings* conclus? Vous en évoquez 67 alors que la Commission européenne fait état de 54 *excess profit rulings* pour la période s'étalant de 2005 à 2013. Ce différentiel s'explique-t-il par le nombre de *rulings* conclus en 2014 et au début de l'année 2015? Si tel n'est pas le cas, combien d'*excess profit rulings* ont-ils été accordés ou renouvelés entre janvier 2014 et février 2015?

Troisièmement, votre intervention et votre note n'étaient pas très claires sur plusieurs points. J'en relève un en particulier et vous cite: "Pour les entreprises qui ont un accord en cours, les choses ne sont en l'état pas claires en ce qui concerne le système, tant que la décision n'aura pas été coulée en force de chose jugée. En ce qui concerne la procédure formelle, le SPF Finances devra néanmoins, à ce stade, exécuter la décision." Pourriez-vous nous expliquer cette phrase?

Pouvez-vous nous dire concrètement ce que cela signifie pour les déclarations à l'impôt des sociétés qui sont faites à la fois pour l'exercice 2015 et pour l'exercice 2016? Les sociétés ont déjà rentré leurs déclarations pour l'année 2015, mais celles-ci sont actuellement examinées par les services du SPF Finances. Dès lors, comment ceux-ci doivent-ils traiter les *excess profit rulings* qui se trouvent dans les déclarations?

Pour l'exercice 2016, quelles consignes allez-vous donner au fisc pour les déclarations dans lesquelles se trouvent des *excess profit rulings*?

En ce qui concerne les montants, le chiffre de 700 millions s'arrête en 2013. S'agit-il du montant atteint

depuis que les premiers *excess profit rulings* ont été accordés, c'est-à-dire en 2005? Quels sont les montants des *excess profit rulings* encore accordés en 2014 et 2015? Vous indiquez que vous avez donné instruction à l'administration de rechercher les chiffres. Quand aurons-nous l'information? Je m'étonne de ne pas trouver ce qui concerne l'*excess profit ruling* dans l'inventaire des dépenses fiscales. Je peux le comprendre pour d'autres *rulings* mais pour ce qui concerne l'*excess profit ruling*, c'était un article du Code des impôts sur les revenus. Pourquoi ne le retrouve-t-on pas dans l'inventaire des dépenses fiscales?

En ce qui concerne le contenu même des *excess profit rulings*, vous indiquez que l'article 185, § 2, ne devra pas être immédiatement abrogé dans la mesure où la Commission ne condamne pas l'article en tant que tel. Quand vous écrivez cela, ne me donnez-vous pas raison quand j'avais dit que la pratique du Service des décisions anticipées est contraire au contenu même de l'article 185, § 2? Puisque ce n'est pas l'article 185, § 2, qui pose problème, j'en conclus que c'est son application par le Service des décisions anticipées.

Pouvez-vous nous fournir le texte de ces 36 *rulings*? Ce serait une nécessité en termes de transparence et de contrôle démocratique de pouvoir vérifier le contenu de ces textes, surtout en ce qui concerne ce qu'on en lit de manière indirecte dans les travaux de la Commission européenne. On se demande par exemple dans quelle mesure ces accords sont basés sur la réalité économique ou si ce sont des constructions fiscales totalement virtuelles. Par exemple, on voit qu'il y a des réductions du bénéfice taxable de plus de 50 % et parfois jusqu'à 90 %. Quelle réalité y a-t-il derrière cela? Sur quelle base ces accords sont-ils passés?

L'analyse de ces *rulings* permettrait de voir s'il n'y a pas eu une forme de complaisance de la part du Service des décisions anticipées. On pourrait vérifier si toutes les règles déontologiques ont été respectées. Il est vraiment utile de pouvoir analyser ces textes qui ne sont pas publiés. Vous savez que malgré l'obligation pour le Service des décisions anticipées de publier les *rulings*, ce n'est pas le cas pour les *excess profit rulings*. Je pense que la Chambre et notre commission en particulier devraient avoir à leur disposition ces textes pour pouvoir les analyser avec vous et vous soumettre les différentes questions qui s'imposent.

J'aimerais aussi savoir si vous avez une idée de quels sont les intermédiaires qui ont financé ces *rulings* pour les sociétés bénéficiaires. On dit que les *big four* ont particulièrement leurs entrées au 24 rue de la Loi. Y a-t-il moyen de savoir quels sont les intermédiaires qui ont financé ces *rulings* au Service des décisions anticipées?

En ce qui concerne le remboursement des *excess profit rulings*, je me joins aux collègues qui vous posent la question. Quel est le contenu de votre intervention et de votre note? Allez-vous contester la décision européenne ou allez-vous exiger le remboursement de la part des sociétés bénéficiaires? La position que vous adoptez n'est pas du tout claire. Au départ, vous aviez l'air très offensif, ici vous avez l'air d'être un peu en recul. Quelle est votre position?

Dans la presse de ce samedi, vous déclariez: "Il serait naïf de croire que ces multinationales vont ouvrir leur portefeuille et sagement payer. À leur place, je ne le ferais pas non plus". Monsieur le ministre, pensez-vous que ce soit responsable de la part d'un ministre des Finances chargé de faire rentrer l'argent dans les caisses de l'État de dire aux multinationales qu'à leur place, vous ne le feriez pas non plus? "Surtout ne remboursez pas. Surtout contestez le remboursement". J'estime qu'il s'agit d'un manque de responsabilité de votre part, monsieur le ministre. Je trouve cela assez interpellant.

Vous nous avez dit plusieurs fois que ces multinationales pourront dire qu'il y a une rupture de contrat de la part de la Belgique. Je pense que cela n'est pas correct dans le sens où quand des *rulings* sont rendus, le Service des décisions anticipées expose les conditions dans lesquelles ces *rulings* pourraient être d'application. Il y a notamment le fait qu'il faut respecter tout ce qui a été prévu, tout ce qui a été négocié. Pour qu'un *ruling* soit valable, il doit respecter la loi belge – ce qui, à mon avis, n'est pas tout à fait le cas – ainsi que la législation européenne.

Je pense donc que les multinationales étaient bien au courant, lorsqu'on leur a notifié le *ruling*, qu'il était soumis au respect de la législation européenne. Il s'avère maintenant que ce n'est pas le cas. C'est simplement la conséquence des conditions émises pour que ce *ruling* soit valable. Je pense qu'on ne peut pas dire qu'il y ait rupture de contrat.

01.13 **Dirk Van der Maelen** (sp.a): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw nota.

Ik wil met een algemene bedenking beginnen. Ik denk dat wij in het woordenboek een nieuwe definitie van het woord “slachtoffer” zullen moeten inschrijven.

Als ik collega Van Biesen hier hoor, zijn multinationals die hebben genoten van een overwinstruling en daardoor voor 50 procent – sommigen zelfs voor 90 procent – vrijgesteld zijn van belastingen daarop, zonder dat de onderwinst waar ook ter wereld wordt belast, slachtoffers. Dat komt uit de mond van een politieke en economische liberaal en uit de mond van de minister, die economisch liberaal is. Uit hun mond komt dat wij er toch alles aan moeten doen om ervoor te zorgen dat die arme bedrijven, die van dat belastingvoordeel van 90 % hebben genoten, dat niet moeten betalen.

Ik kom niet genoeg in die middens, maar als ik luister naar wat Grete Remen en andere kmo's zeggen, denk ik dat zij geschandaliseerd moeten zijn door de stelling van liberalen die slachtoffers maken van bedrijven die erin slagen 50 tot 90 % van hun belastingen op hun overwinst niet te moeten betalen.

Dat moet mij van het hart. Men wil ons aanpraten dat we bijna beschaamd zouden moeten zijn wanneer we eisen dat die moeten worden terugbetaald. Ik meende dat het *level playing field* tussen grote en kleine bedrijven ook op het vlak van fiscaliteit voor een liberaal een essentiële eis was.

01.14 Luk Van Biesen (Open Vld): (...)

01.15 Dirk Van der Maelen (sp.a): Collega Van Biesen, ik heb u ook niet onderbroken. Ik ken uw creativiteit. U bent een van de vaders van de nieuwe definitie van slachtoffer.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Biesen, er staan hier twee zinnen in die ik toch wel even onder de aandacht wil brengen. Op bladzijde 2, onder het hoofdstuk “Opvolging beslissing”, tweede lid, lezen we: “Het artikel 185 zal niet onmiddellijk dienen afgeschaft te worden door de Commissie, daar de Commissie dit artikel niet veroordeelt als such. Het is immers de combinatie met de gemaakte rulingafspraken die de Commissie als selectief en dus staatssteun beoordeelt.”

Hier staat bij mijn weten voor de eerste keer in een nota van de FOD Financiën wat ik altijd al gezegd heb, namelijk dat de wet op zich niet het probleem is maar wel de toepassing die men ervan maakt. Als we het nu even hebben over de toepassing van die wet, is het misschien goed om een beetje geschiedenis te geven. Deze wet, dat artikel, is op 9 juli 2004 verschenen in het *Belgisch Staatsblad*. Op 1 januari 2005 werd de autonome rulingdienst operationeel binnen Financiën. Er kwamen echter geen rulingaanvragen. Op 13 april 2005 stelde de genaamde Bart Tommelein een vraag aan de minister van Financiën, Didier Reynders. Die vraag luidde of rulings uitgevaardigd op basis van artikel 185 gemeld moesten worden aan de thuisstaat van de multinational. Ik druk het zo uit om het simpel te houden. Het antwoord van de minister van Financiën luidde kort gezegd neen. Een maand na dat antwoord was er de eerste ruling. Er zijn er in totaal 72 gekomen.

01.16 Luk Van Biesen (Open Vld): (...)

01.17 Dirk Van der Maelen (sp.a): Neen. Ik zal het vertalen. De Big Four zijn pas in actie geschoten op het moment waarop ze wisten dat de rulings niet zouden worden aangemeld. Dat is de reden waarom de Europese Commissie dat verbreekt, nu men à volonté is gegaan.

Op basis van het rapport van de rulingdienst van 2009 had ik geruchten gehoord over 20 tot 30 % vrijstelling. Dat had ik gehoord. Dat ging in de wandelgangen rond. Ik had nooit gedacht aan 40 tot 50 %. Op basis van die 20 tot 30 % heb ik gezegd – dat staat in het verslag – dat de rulingcommissie met een gevaarlijk spel bezig was en dat dit als illegale staatssteun kon worden beschouwd. Dat is zo. Dit is nu gebleken.

Sommige bedrijven dreigen ermee schadeclaims te zullen indienen. Ik geef hun de raad: als ze dat willen doen, dan moeten ze een schadeclaim indienen tegen die advocatenkantoren en de Big Four. Tussen haakjes, is dat een van de redenen waarom een derde van die rulings nooit werd toegepast? Ik denk dat er nog mensen zijn die het te gevaarlijk vonden omdat het illegale staatssteun kon zijn, en die dus een toegekende ruling niet toepasten. Dat is een van de opvallende cijfers die de minister heeft gegeven.

De Big Four weten beter dan gelijk wie dat ze hun cliënten met geen enkel risico van illegale staatssteun zouden opzadelen indien dat was aangemeld bij de Commissie. Dit is vaste rechtspraak van het Europees Hof van Justitie. Men kan als bedrijf maar honderd procent zeker zijn dat wat men van een overheid krijgt,

niet als illegale staatssteun kan worden beschouwd, als dit aangemeld is. Dat geldt voor de pure staatssteun. Past men dit toe op de rulings, dan zou het aanmelden van de rulings in de thuisstaten van de multinationals ons ervoor hebben behoed dat de huidige rulings door de Commissie als illegaal worden bestempeld. Juridisch kunnen wij de heren Tommelein en Reynders hiervoor niet verantwoordelijk stellen, maar politiek zijn ze dat wel.

01.18 Luk Van Biesen (Open Vld): Mijnheer Van der Maelen, wie heeft dat systeem in de rulingcommissie uitgelegd? Wie heeft die 90 % verdedigd? Toch degenen die u in de rulingcommissie heeft benoemd?

01.19 Dirk Van der Maelen (sp.a): Ik weet waar u heen wil. U verandert van onderwerp. Ga mij niet zeggen dat de minister van Financiën zelf niet wist dat de bedrijven daarmee een risico liepen. Ga me nu niet vertellen dat er op het ministerie van Financiën niemand is die de vaste rechtspraak van het Hof van Justitie kent en die weet dat dit moet worden aangemeld, als men bedrijven veilig wil stellen voor het risico inzake hulp van de overheid die geldt als illegale staatssteun. Dat is allemaal niet gebeurd.

Ik kom tot het derde punt van mijn uiteenzetting. Na de nota te hebben doorgenomen is het mij, zoals reeds door een vorige spreker aangehaald, niet helemaal duidelijk wat de positie thans is. Wat ik wel merk, is dat de straffe verklaringen van veertien dagen en drie weken geleden, namelijk dat u er alles aan zou doen opdat de bedrijven niet moeten terugbetalen en dat de Europese Commissie wel had beslist, maar dat u eerst met hen zou onderhandelen en dan wel zou zien, helemaal niet juist zijn. Ik lees immers in de nota dat de procedure van terugvordering wordt gestart.

Mijnheer de minister, misschien ben ik verkeerd en dat zal ik dan graag van u horen, maar mijn interpretatie is dat u, om uw gezicht en de meubelen te redden, nog een procedure start en een advocaat aanstelt. U weet echter dat België geen been heeft om op te staan. De bedragen zullen moeten worden teruggevorderd. En als wij dat geld niet terugvragen aan de bedrijven — denk aan Spanje dat in 2014 van de Europese Commissie een boete van 30 miljoen euro kreeg opgelegd — dan zal het uit de Belgische staatskas komen.

Na het lezen van de nota, mijnheer de minister, begrijp ik dus dat u tot de conclusie komt dat u de procedure moet opstarten.

Ik heb ook gemerkt dat u met de bedrijven gaat praten, om na te gaan hoeveel u zult terugvorderen. U houdt er een bepaalde redenering op na. Ik probeer ze simpel voor te stellen: u doet alsof men de overwinstruling niet heeft gekregen en u kijkt dan naar andere bestaande aftrekmogelijkheden, waarmee u de belastbare basis wil verlagen. Mijnheer de minister, op basis van welk artikel van het fiscaal wetboek zult u dat doen?

Ik ben geen specialist in de materie, maar voor zover ik weet, moet ik, als ik bijvoorbeeld in 2010, 2011 en 2012 vergat mijn woonbonus af te trekken, in 2016 niet proberen om deze voor die jaren terug te vorderen, want dat gaat niet. Ik vraag u dus nogmaals, op basis van welk wetsartikel zult u uitvoeren wat in uw nota is uitgelegd?

Vervolgens, mijnheer de minister, beschouw ik uw nota deels als een antwoord op de vragen die ik veertien dagen geleden heb ingediend. Op sommige van die vragen vind ik dus een antwoord, maar ik krijg geen antwoord op de vraag hoeveel overwinstrulings er werden afgeleverd tussen oktober 2014 en 3 februari 2015. Ik kan mij vergissen, maar dan vergist men zich in *De Standaard* ook, want daarin las ik dat er in die periode minstens nog een overwinstruling onder uw bestuur werd afgeleverd. Klopt die informatie van *De Standaard*? Gaat het dan om één overwinstruling of over meerdere? Op vier van mijn vijf vragen kreeg ik een antwoord, maar het valt mij op dat ik op deze vraag geen antwoord kreeg.

Er werden 25 rulings niet toegepast. Ik vind dat vrij hoog. Ik heb daarstraks een aanwijzing gegeven van de verklaring daarvoor, maar misschien heb ik het fout. Vandaar mijn vraag. Geldt hetzelfde percentage ook voor de rulings in andere sectoren? Vergis ik mij als ik dat een hoog cijfer acht? Op een totaal van ongeveer 75 rulings op basis van één artikel, worden er 25 nooit gebruikt. Wij weten allemaal dat het een redelijk lange en dure procedure is. Als een bedrijf dit doet, krijgt men op voorhand al een indicatie van de richting die de ruling zal uitgaan. Als men de procedure tot het einde doorloopt, valt het mij op dat 25 bedrijven besloten hebben om er geen gebruik van te maken. Waarom? Hoe zit dat in andere sectoren waar er rulings zijn? Komt het meer voor dat meer dan een derde van de rulings die wordt aangevraagd niet wordt gebruikt?

Ten slotte, ik heb uw reactie het voorbije weekend gehoord. U zei dat u geloof blijft hechten aan de noodzaak van fiscale concurrentie binnen de Europese Unie. De heer Van Biesen is al aan het knikken, dus

de politiek-economische liberaal is het opnieuw eens met een economische liberaal. Er is dus geen sprake van fiscale harmonisatie, hoogstens misschien van een gemeenschappelijke grondslag. Voor de tarieven is er echter helemaal geen sprake van. Ik wil u zeggen dat u aan de verliezende kant staat. U plaatst daarmee de samenlevingen in de verschillende Europese landen in het verliezende kamp.

Wij weten allemaal dat de door u zo gegeerde en geroemde fiscale concurrentie ertoe geleid heeft dat de belastingen op vennootschappen in de Europese Unie enorm gedaald zijn, maar dat dit in de landen met een hoge welvaartsstaat gecompenseerd moest worden door hoge belastingen op lonen en wedden. Dat mag dan een weg zijn die deze meerderheid en deze minister willen volgen, maar het is een weg die wij, socialisten, niet willen volgen. Wij zijn voor een Europese fiscale harmonisatie, zowel voor de grondslagen als voor de tarieven. Wij vinden dat met de neerwaartse druk die op de fiscale opbrengsten van de staten gezet wordt door fiscale concurrentie te laten spelen, een foute weg wordt ingeslagen.

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, ik wil nog enkele vragen stellen.

Ten eerste, aansluitend bij wat collega Van der Maelen zei, verheug ik mij over deze discussie over de *excess profit rulings*, die door de Commissie veroordeeld zijn. Met de werkgroep zijn wij twee keer naar het Europees Parlement gegaan, destijds onder Luxemburgs voorzitterschap, om te zeggen dat wij helemaal achter BEPS stonden. Wij stonden ook achter de Common Consolidated Corporate Tax Base, waarbij de winst van bedrijven op dezelfde manier wordt berekend. Wij moeten komen tot een geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting van multinationale ondernemingen. Wij hebben dat allemaal bepleit.

Het probleem is dat men nu met terugwerkende kracht een aantal systemen in vraag stelt. Ik ben, zoals u, van mening dat dit systeem voorbij is; het is ermee gedaan. Ik verheug mij daar ook over. Het nichebeleid dat sommige landen voeren, is immers nadelig. Maandenlang hebben wij, in een andere context, gesproken over LuxLeaks, SwissLeaks enzovoort. Wij vroegen om informatie en om transparantie over de rulings, over de grenzen heen. Deze discussie over *excess profit rulings* past ook in die mondiale en Europese beweging.

Daarbij rijst de volgende vraag. Eens die belastbare basis eengemaakt is, moeten wij dan nog pleiten voor concurrentie tussen de lidstaten op het vlak van de tarieven? Dat brengt ons bij de discussie die afgelopen weekend al gevoerd werd, over de vraag of onze tarieven niet te hoog zijn en of die tarieven gelden voor multinationals of kmo's. Die discussies kunnen gevoerd worden, maar de grote lijnen daarin zijn volgens mij belangrijk.

Ik kom tot een tweede punt. In 2005 is de Belgische Staat in de fout gegaan door die maatregel niet aan te melden bij de Europese Commissie. Daarover heb ik al enkele juridische stellingen gelezen. Die fout maakt het voor de ondernemingen gemakkelijk om een vordering tegen de Belgische Staat in te stellen, want de bedrijven hebben te goeder trouw onderhandeld, terwijl de Staat dat niet gemeld heeft aan Europa. Wanneer de bedrijven de Belgische Staat dus in gebreke stellen, dan hebben zij daarin een punt. Juridisch gezien werkt het nu eenmaal zo.

Over de vraag of wij moeten terugvorderen, zal er volgens mij weinig discussie bestaan. De vraag is of dat retroactief kan gebeuren, zonder daarvan zelf de gevolgen te dragen. Ik vind het goed dat u daarom een advocaat onder de arm neemt. Ik heb daarover immers al verschillende artikels gelezen van fiscale experts. Dat moet juridisch uitgeklaard worden.

Verhaal halen bij de Europese Commissie lijkt mij, hoewel ik geen jurist ben, uitgesloten, omdat de Belgische Staat in de fout is gegaan door die maatregel nooit te melden. Daar staat echter tegenover dat wij moeten bekijken hoe wij kunnen terugvorderen. De beslissing van de Europese Commissie houdt namelijk in dat de Belgische Staat zelf moet vaststellen welke ondernemingen precies hebben geprofiteerd van de onwettige belastingregeling en hoeveel belastingen moeten worden teruggevorderd. De Europese Commissie beslist dus dat de Belgische Staat dat zelf moet doen.

Mijnheer de minister, ik begrijp dan ook wat u zei in uw inleiding. Wat is nu de nieuwe, door toevoeging van de *excess profit* belastbare basis? Welke aftrekposten kunnen gebruikt worden die kunnen afgezet worden tegen de nieuwe belastingbasis? Als er geen *excess profit rulings* hadden bestaan, welke aftrekposten zouden de bedrijven in dat geval al dan niet kunnen genieten hebben? Ik resumeer het nu, want het is natuurlijk wel iets ingewikkelder. Het is volgens mij een taak voor juristen en specialisten om dat na te gaan. Men kan de bedrijven niet zomaar opleggen om met die 700 miljoen te komen. Men kan dat niet zomaar,

want ze zullen zeggen dat dit nooit werd aangemeld en ze zullen naar het Hof van Justitie trekken. Bovendien, als men het besluit van de Europese Commissie leest, kunnen er over de omvang van die bedragen nog betwistingen ontstaan.

Ik pleit voor een dialoog met die bedrijven. Als wij met hen kunnen overleggen, is dat voor de Belgische Staat nog altijd de beste optie, want die bedrijven kunnen anders naar het Hof van Justitie trekken. De vraag is of zij daar hun gelijk kunnen halen, maar het is volgens mij belangrijk dat de overheid over die terugvordering rechtstreeks met die bedrijven moet kunnen onderhandelen.

Mijnheer de minister, ik denk dat u tijdens het weekend veel te snel conclusies hebt getrokken uit een proces dat nog volop bezig is. Ik doel op de stellingen die u hebt ontwikkeld over een tarief van 20 of 25 % en over het afschaffen van alle aftrekken. Geldt dat dan voor multinationals en kmo's? Wat wordt bedoeld met het afschaffen van de aftrekken? Wat zijn de budgettaire consequenties? U kondigt zo'n belangrijke hervorming aan, zonder dat het Parlement weet over welk soort vennootschapsbelasting u het hebt voor de post-excessprofitperiode. Ik hoor u spreken over tarieven en aftrekken. Ik lees vandaag dat bij een reductie van die tarieven tot 20 of 25 %, de kmo's daarvan 100 miljoen euro en de multinationals meer dan 3 miljard profijt zullen hebben. Zulke zaken lanceren naar aanleiding van een discussie zonder dat wij weten wat u en de regering daaronder verstaan, vind ik heel gevaarlijk.

Ten slotte, wij moeten ook oppassen dat we geen negatieve promotie voor ons land voeren. U zegt dat we ten laatste binnen zes maanden een alternatief moeten hebben.

01.20 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): (...)

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, u zegt dat wij ten laatste binnen zes maanden een alternatief moeten hebben, want dat België anders zal worden beschouwd als een land dat fiscaal oninteressant is voor de multinationals. Ik vind dat dit veel te snel gelanceerd wordt zonder dat men de inhoud precies kent, maar dat is mijn persoonlijke mening.

01.21 Peter Dedecker (N-VA): Mijnheer de voorzitter, het systeem loopt duidelijk op zijn einde, dat weten we ondertussen. Dat dit gebeurt, is normaal. Ik heb evenwel de indruk dat sommigen toch echt het effect van de retroactiviteit in dezen onderschatten als men niet alleen het systeem beëindigt – wat een normale vraag is – maar ook de terugvordering doorvoert. Ik meen dat sommigen de opbrengst van een terugvordering overschatten, maar de negatieve effecten van zo'n terugvordering, van die retroactiviteit, serieus onderschatten als het gaat om rechtszekerheid en om ons investeringsklimaat.

Er komt nog een aantal rariteiten bij. Wat ik hier zo-even gehoord heb, onder meer van de heer Van der Maelen, vind ik eigenlijk bijna schokkend. Als men zegt dat men overal in Europa niet alleen dezelfde grondslag wil voor belastingen maar ook nog eens hetzelfde tarief, voor een zo hoog mogelijke opbrengst, dan zegt men gewoon: weg met concurrentie. Concurrentie betekent voor mij een streven naar de beste service voor de laagste prijs. De conclusie van uw verhaal is het omgekeerde, de hoogste prijs en hopelijk zien we nog iets van service.

Ik kan u verzekeren dat ik op dat vlak niet echt het beste beeld heb van socialistische landen. De service is daar niet altijd de beste, de prijs kent men er daarentegen maar al te goed. Ik meen dus dat het belangrijk is om die competitie voor een stuk te behouden. We moeten effectief blijven garanderen dat overheden een goede dienst verlenen voor de laagste prijs. Als land mogen we ook onze aantrekkingskracht niet te grabbel gooien. We zijn een klein land met weinig schaalvoordelen en een zeer open economie. Ik meen dat we moeten opletten dat we onze aantrekkingskracht behouden voor grote bedrijven, terwijl we tegelijkertijd ook voor de kmo's een veel betere service leveren voor een veel lagere prijs. Dat is het traject waarvan we werk moeten maken. Dat is zowat het omgekeerde van datgene waarvoor de heer Van der Maelen staat.

De **voorzitter**: Er zijn heel wat vragen gesteld en bedenkingen gemaakt.

01.22 Minister Johan Van Overtveldt: Collega's, ik ben het volledig eens met de voorzitter, die wijst op het failliet van het nichebeleid. Met enige zin voor minimale overdrijving kunnen wij het inderdaad zo stellen. Het is nu wel duidelijk dat dit type van beleid, waarbij men op allerhande motieven steunt om allerhande specifieke 'doelgerichte' zaken te doen, zeker met de houding van Europa op dit moment, geen haalbare kaart meer is.

Ik luister ook altijd met genoeg naar uw geschiedenislessen, mijnheer Van der Maelen. Tegelijkertijd moet ik vaststellen dat zijn partij daarbij natuurlijk altijd actief betrokken was. In 2004, in 2005 en in de jaren nadien. De geschiedenis blijft dus relevant, maar ook specifiek en politiek geladen.

Inzake de opmerkingen over advocatenkantoren, of een advocatenkantoor of, meer in het algemeen, assistentie ter zake, is er een hele reeks redenen waarom op dit moment het invoeren van dergelijke assistentie zeker aan de orde is. Als men de hele beslissing van de Europese Commissie juridisch leest – het gaat uiteraard over juridische toptechnologie, als ik mij zo mag uitdrukken – dan blijken daarin toch heel wat onduidelijkheden te staan of zaken die in ieder geval juridisch uitgeklaard moeten worden. Daardoor is een verantwoordelijke minister wel genooddacht om superprofessionele assistentie in te roepen, wat trouwens in het kader van de Ministerraad gebeurt.

In datzelfde verband mag het geen verrassing zijn dat de betrokken ondernemingen zich natuurlijk ook intensief juridisch beraden. De voorzitter van deze commissie heeft verwezen naar wat er aan de bron al fout gelopen is inzake die vordering. Dat is de ondernemingen natuurlijk ook bekend. Wij kunnen pas juridisch op een verantwoorde manier omgaan met de voorliggende materie als wij ook op een juridisch verantwoorde manier kunnen inspelen op wat vanuit de desbetreffende ondernemingen op ons afkomt. Ook in dat verband blijft het natuurlijk een open vraag of er, in het kader van die hele juridische discussie – ik kom zo dadelijk op specifieke elementen hiervan nog terug – eventueel al dan niet een beroep moet komen.

Le gouvernement n'a pas pris de décision. Cela dépend, entre autres, des résultats des analyses juridiques en cours, analyses qui vont encore s'intensifier au cours des prochaines semaines.

Ik weet dat er lijsten circuleren met de namen van de ondernemingen, dat is in elk geval buiten onze wil gebeurd. Het zomaar bekendmaken van de namen van die ondernemingen is geen evidentie, om het zacht uit te drukken, omdat er nog een aantal onzekerheden zijn. Indien zou blijken dat een bedrijf alsnog in dezen bijvoorbeeld op een nulsaldo zou uitkomen, is ondertussen reeds in het rond gestrooid dat dit bedrijf puur nominatief op een eventueel ander bedrag zou uitkomen. Dat kan niet.

Vandaag zijn de *excess profit rulings* voor de bedrijven nog steeds juridisch van kracht. Er is geen opschortende werking tot op het moment – op 22 maart – dat die beslissing van de Europese Commissie effectief juridisch van kracht wordt. De desbetreffende bedrijven kunnen vandaag vanuit juridisch standpunt niet anders dan de houding aannemen dat de *excess profit ruling* nog steeds van kracht is.

In verband met de juridische benadering van het geheel, en dat is verschillende keren teruggekomen, is het uiteraard evident dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen de *excess profit rulings* als systeem en de eis tot *recovery*. Wat dat eerste betreft, kan er geen discussie meer zijn: deze verordening van de Europese Commissie betekent het einde van dit systeem.

Het is echter een ander paar mouwen – daarover zijn er duidelijk verschillende meningen, zo gaat dat nu eenmaal – of die eis tot *recovery*, tot recuperatie, inderdaad volkomen in de lijn ligt van de bevoegdheden van Europa ter zake. In elk geval gaat het over het afbreken van een contract tussen de Belgische Staat en de desbetreffende ondernemingen. Het creëert een stuk rechtsonzekerheid en heeft in elk geval een negatieve impact op ons investeringsklimaat, wat wij als kleine, open economie niet zomaar naast ons neer kunnen leggen.

Je ne peux que constater que seule la Belgique est actuellement visée, alors qu'il existe des systèmes identiques dans d'autres pays. Mme Vestager nous a dit plancher sur d'autres dossiers. Mais actuellement, c'est la Belgique qui est visée dans ce système. Je répète que d'autres pays ont des systèmes identiques. Il reste à voir si le regard européen va aussi se diriger vers les autres pays ou pas. Je pose la question, ni plus, ni moins.

Wat het aantal jobs betreft, kan ik alleen meegeven dat de 36 betreffende ondernemingen in totaal voor ruim 14 000 jobs zorgen. In oktober 2014 is er inderdaad nog één ruling toegestaan, die uiteraard op dat moment al een hele tijd in de pijplijn zat en door de rulingcommissie in de loop van oktober werd toegekend. Ik beschik niet over de exacte datum.

Er is ook enige verwarring over die 700 miljoen. Dat is de belastbare basis tot en met 2013. Dit geldt dus niet jaar per jaar. Dit is de cumulatieve som tot en met 2013.

Voor artikel 185 wil ik citeren uit de tekst van de Europese Commissie: “De Commissie merkt op dat België drie voorbeelden heeft verschaft van rulings op grond van artikel 185, § 2, die inderdaad bedoeld zijn om daadwerkelijke situaties van dubbele belasting op te lossen. Die rulings verschillen echter duidelijk van de rulings waarbij de vrijstelling van overwinst werd toegekend.” De gedifferentieerde interpretatie van artikel 185 blijkt hier duidelijk uit en doet mij dus alleen herhalen wat ik daarstraks al heb gezegd. *For the record* wil ik het nog eens duidelijk herhalen.

L'article 185 ne devrait pas être immédiatement abrogé, dans la mesure où la Commission ne le condamne pas en tant que tel. En effet, c'est l'association avec les accords de *ruling* conclus que la Commission estime sélective et qu'elle qualifie d'aide d'État. Étant donné que plus aucun accord de *ruling* n'a été accordé, le problème des aides d'État ne se pose plus dans les nouveaux dossiers.

Dat is duidelijk en dat geeft een antwoord op de vragen over artikel 185.

Dat ondertussen ook kmo'ers zich tegen dat systeem hebben uitgesproken, is evident. Dat hoor ik elke dag. Ik hoor van hen echter ook dat zij heel duidelijk het onderscheid maken tussen, enerzijds, het systeem op zich en, anderzijds, het feit dat tot recuperatie wordt overgegaan. Dat laatste betekent, met andere woorden, dat contractbreuk wordt gepleegd en juridische onzekerheid wordt gecreëerd.

Ik moet in tegenstelling tot andere stemmen eerlijk bekennen dat ik geen kmo'ers heb horen aangeven dat zulks ook moet. Ik hoor kmo'ers verklaren dat de *excess profit ruling* als systeem niet langer kan en eigenlijk nooit heeft gekund. Zij merken echter ook op dat het overgaan tot recuperaties een sfeer van rechtsonzekerheid creëert, waarvoor kmo'ers absoluut geen vragende partij zijn.

Er zijn in de loop der tijden inderdaad 24 tot 25 rulings niet opgenomen. De twee voornaamste redenen daarvoor zijn, ten eerste, heel eenvoudig dat het project waarop de ruling slaat, niet is doorgegaan en, ten tweede, dat voor het bedrijf in kwestie zich tijdens de betreffende jaren verliezen hebben gemanifesteerd, waardoor de toepassing van een *excess profit ruling* uiteraard niet aan de orde was. Dat zijn grosso modo de twee voornaamste redenen waarom 25 *excess profit rulings* nooit effectief zijn toegepast.

Het is nu duidelijk dat wij op het vlak van fiscale competitiviteit een probleem hebben, zowel in de Europese als in de mondiale context.

Ik heb kennisgenomen van de creatieve ideeën die de heer Van Biesen op dat vlak op tafel legt. Wij moeten inderdaad duidelijke, transparante, algemeen geldende systemen hebben. Het is ook heel zinvol om die discussie aan te gaan, bijvoorbeeld in het kader van de begrotingscontrole. Immers, de link tussen dat gebrek aan fiscale competitiviteit en de begroting is evident.

Wie in een Europese context onvoldoende fiscaal competitief is, zal minder binnenlandse en buitenlandse investeringen hebben, zal minder economische activiteit hebben en zal minder jobcreatie hebben. Wij komen in dat geval onvermijdelijk in een traject terecht, waarin ook de begrotingsconsequenties van dat gegeven reëel en substantieel zullen zijn. Dat vormt dus één geheel. Het heeft absoluut geen zin om die zaken los van elkaar te zien. Zij vormen één geheel. Wie a zegt, moet ook b, c, d, e en f zeggen.

In Europa is het evident dat men, enerzijds, de discussie inzake harmonisering en, anderzijds, de discussie over transparantie heeft. Met betrekking tot de transparantie is er voor mij geen enkele discussie. Hoe verdergaand, hoe beter.

Met betrekking tot de harmonisatie kan ik alleen maar vaststellen dat men hier een heel duidelijke breuklijn heeft tussen de grote en de kleine landen. Ik ken weinig kleine landen die op de barricade staan voor een fiscale harmonisatie. De grote landen doen dat wel. De reden is nogal voor de hand liggend. Als alle andere elementen gelijk zijn, dus ook de fiscale omstandigheden, zullen buitenlandse investeerders nagenoeg steeds voor grotere landen kiezen om de doodeenvoudige reden – onderschat dat niet in de investeringscalculi van grote bedrijven – dat het schaalvoordeel van in grotere landen aanwezig te zijn een reëel gegeven is.

De Europese discussies wijzen uit dat het heel belangrijk is dat kleine landen op fiscaal vlak op een zo transparant mogelijke manier de mogelijkheden behouden om het inherent nadeel van hun kleine schaal te compenseren.

Ik denk dat het in het geval van België zeer belangrijk is om dit punt te blijven meenemen. Wij zijn geen Duitsland, wij zijn geen Frankrijk, wij zijn België; wij hebben veel te bieden, maar wij moeten ervoor zorgen dat wij ook op fiscaal vlak iets te bieden hebben om ons intrinsiek schaalnadeel te kunnen compenseren.

Tot slot, de mogelijke kosten en opbrengsten van dergelijke maatregelen zijn moeilijk in te schatten. Men kan uiteraard een aantal berekeningen doen, maar men zal altijd moeten incalculeren welke gedragsveranderingen optreden omwille van het feit dat men het fiscaal klimaat of de fiscale omgeving verandert.

Ik verwijs ter zake altijd naar een heel concreet, praktisch, door iedereen verifieerbaar voorbeeld uit het verleden, toen in de Vlaamse regering de successierechten werden verlaagd. Toen zagen wij, in tegenstelling tot wat velen van de daken schreeuwden, plotseling een forse toename van de inkomsten.

Deze materie is belangrijk. Deze materie is ook voor de burger, zijn job en alles wat daarmee samenhangt, van groot belang.

Ik denk dat het inderdaad een kwestie van snel reageren is, nu duidelijk is dat wij iets verloren hebben, misschien voor een deel terecht. In elk geval hebben wij op het vlak van fiscale competitiviteit inzake vennootschapsbelastingen niet al te veel tijd om orde op zaken te stellen.

01.23 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, dit is te belangrijk om het misverstand te laten overleven. De aanstelling van een advocaat betekent voor u nog niet dat al geopteerd werd om tot een beroep over te gaan. Klopt dat?

01.24 Minister Johan Van Overtveldt: Nee, inderdaad. Voor alle duidelijkheid, die optie wordt binnen de regering nog besproken.

01.25 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Aangezien die optie nog besproken wordt, wil ik uw coalitiepartners ertoe aanmanen om die optie, zeker in een eerste fase, niet te verkiezen. Het minimum minimorum lijkt mij dat er grondig en ernstig – ernstiger dan de indruk die u hebt gegeven – wordt onderzocht wat er terugvorderbaar is en wat niet. Ik ben het ermee eens dat een dergelijk onderzoek niet gemakkelijk is. Zopas werd gesuggereerd dat sommige collega's zouden beweren dat het gemakkelijk is en dat het zomaar voor het grijpen ligt. Dat is uiteraard niet het geval. Ik kan echter niet aanvaarden dat u nu al zou aangeven dat u niet aan dat onderzoek zou beginnen. Uw eerste verklaringen lijken daar anders wel heel sterk op en de aanstelling van een advocaat leek opnieuw een wending in die richting. Ik ben daarom blij dat u vandaag zegt dat die optie nog niet verkozen is.

Collega's Van Rompuy en Deseyn, neem me niet kwalijk dat ik mij tot u richt, maar het is wel logisch dat ik dat doe, want u bent toch een klein baken van hoop, al hebt u ons op dat vlak ook al vaak teleurgesteld. Ik richt mijn vraag ook tot u om te laten onderzoeken wat er al dan niet terugvorderbaar is.

Mijnheer de minister, ik begrijp voorts dat er een zekere diplomatie komt kijken bij uw job en dat u zich dus terughoudend opstelt in het spreken over andere lidstaten en gelijkaardige systemen. Dat daarover vragen worden gesteld, hebt u natuurlijk wel zelf gezocht. U hebt hier in de plenaire vergadering van de Kamer namelijk gezegd dat de Europese Commissie ter zake niet objectief is. Vandaag kunt of wilt u die bewering niet hard maken en dat vind ik problematisch. U kunt gebruikmaken van het draagvlak in onze commissie om te strijden tegen het gebrek aan objectiviteit, maar als u a zegt, moet u ook b zeggen, vind ik. Daarom treft u vandaag te weinig tekst en uitleg. Ik zou u willen vragen of u ter zake al dan niet initiatieven neemt als u denkt dat er daartoe redenen zijn.

Ten slotte wil ik terugkomen op de discussie van afgelopen weekend. U hebt gesuggereerd dat er fracties en collega's zijn voor wie de staatsschuld en de begroting niet zo belangrijk zijn. Dat werkte mij behoorlijk op de zenuwen, vandaar dat ik daarop meteen wilde reageren. Immers, wat u in het weekend gedaan hebt, getuigt ook niet meteen van een grote bezorgdheid om de cijfers en de budgettaire orthodoxie. Het voorstel dat u geformuleerd hebt, heeft volgens de Hoge Raad van Financiën immers een fiks kostenplaatje.

Een minister die in het weekend zegt dat hij 's ochtends is opgestaan met een idee inzake de vennootschapsbelasting dat 3,5 miljard kost, is weinig geloofwaardig wanneer hij de dinsdag daarop iemand aanmaant op een ernstige manier met de begroting bezig te zijn.

01.26 Minister **Johan Van Overtveldt**: Zeg dan eens welk specifiek voorstel ik gedaan heb?

01.27 **Kristof Calvo** (Ecolo-Groen): U hebt toch voorgesteld te werken met twee tarieven naast elkaar.

01.28 Minister **Johan Van Overtveldt**: Dat is niet erg specifiek. Dat kan op vele manieren.

01.29 **Kristof Calvo** (Ecolo-Groen): Dat is toch een vrij concreet scenario.

01.30 **Luk Van Biesen** (Open Vld): En u hebt kunnen berekenen dat dat 3,5 miljard kost.

01.31 **Kristof Calvo** (Ecolo-Groen): Nee, ik heb verwezen naar een studie van de Hoge Raad van Financiën over een duaal tarief, die zegt dat de kostprijs 3,5 miljard is.

01.32 Minister **Johan Van Overtveldt**: Uit wat ik op tafel heb gelegd, kan men op geen enkele manier berekenen dat het 3,5 miljard, 7 miljard of misschien niets zal kosten.

01.33 **Kristof Calvo** (Ecolo-Groen): U erkent nu eigenlijk dat uw voorstel helemaal niet becijferd is?

01.34 Minister **Johan Van Overtveldt**: Ik heb gewoon een oproep gedaan om de aandacht voor die fiscaliteit aan te scherpen. Er zijn vele pistes mogelijk.

01.35 **Kristof Calvo** (Ecolo-Groen): Ik kom tot mijn punt. Ik vind het jammer dat een belangrijk debat als dat over de vennootschapsbelasting op zo'n nonchalante manier wordt benaderd.

Wij hebben al veel over de fiscale hervorming gesproken en naar aanleiding van uw beleidsnota in de zaal hiernaast, heb ik u nog de vraag gesteld wanneer u de vennootschapsbelasting zou aanpakken. Klopt dat of klopt dat niet? U hebt toen gezegd dat u daarover wou nadenken.

Vorige week heb ik u gevraagd of wij, nu er steeds meer stemmen opgaan voor de hervorming van de vennootschapsbelasting, daaraan al dan niet konden beginnen. U hebt daarop een halfslachtig antwoord gegeven.

Afgelopen zaterdag lanceerde u een ballonnetje in de krant, dat op geen enkele manier is doorgepraat in de regering, over belastingen waarmee elk bedrijf in ons land te maken heeft! Ik vind dat niet ernstig! Ik vind dat de hervorming van de vennootschapsbelasting op een ernstige manier moet worden aangepakt.

01.36 Minister **Johan Van Overtveldt**: Toen u zei dat de vennootschapsbelasting moet worden aangepakt, hebt u dat toen concreet gemaakt? U hebt ook enkel gezegd: de vennootschapsbelasting moet worden hervormd.

01.37 **Kristof Calvo** (Ecolo-Groen): Ik heb aangegeven dat zij voor Groen een stuk eenvoudiger moet zijn en dat de kloof moet worden gedicht.

01.38 Minister **Johan Van Overtveldt**: Hoe, eenvoudiger? Hoe wilt u dat doen?

01.39 **Kristof Calvo** (Ecolo-Groen): De kloof moet worden gedicht...

01.40 Minister **Johan Van Overtveldt**: Hoe eenvoudiger? Hoe wil u dat doen? Antwoord nu eens concreet?

01.41 **Kristof Calvo** (Ecolo-Groen): Als u mij wil aanwenden als adviseur, met alle plezier, ik zal mijn beschikbaarheid voor de komende dagen en weken doorgeven aan uw kabinet.

01.42 Minister **Johan Van Overtveldt**: U mag mij dat concreet en in detail komen uitleggen.

01.43 **Kristof Calvo** (Ecolo-Groen): Ik kom graag langs. Ik maak mijn redenering af.

01.44 Minister **Johan Van Overtveldt**: Laten wij een afspraak maken. Maar wees concreet.

01.45 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Ik kom graag langs. Ik maak mijn redenering af. Ik schets de situatie van vorige week. Afgelopen dinsdag geeft u geen antwoord in de commissie, maar afgelopen zaterdag lanceert u een ballonnetje. Als de minister van Financiën over de vennootschapsbelasting spreekt, heeft dat toch enige relevantie.

Ik vind het jammer dat wij meteen in een stellingenoorlog zijn terechtgekomen. Ik begrijp de budgettaire bekommernissen van minister Peeters zeer goed, maar ik begrijp niet dat minister Peeters de deur dichtdoet voor de hervorming van de vennootschapsbelasting.

Ik wil dat die hervorming er komt. Ik wil dat het debat op een ernstige manier gevoerd wordt en ik nodig u daartoe uit. Afgelopen weekend hebt u wat dat betreft een valse start genomen, maar als u zich wilt herpakken, nodig ik u daartoe graag uit. U zegt dat u het koppelt aan de begrotingscontrole. Ik betwijfel of dat de beste koppeling is. In elk geval, ik hoop dat wij in het kader van onze commissie de nodige tijd kunnen vinden voor de hervorming van de vennootschapsbelasting, want dat lijkt mij absoluut een werf voor het jaar 2016.

01.46 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, monsieur le ministre, il n'y a pas de décision quant à un recours qui serait introduit par l'État belge. Personnellement, je vous conseille de ne pas introduire de recours mais plutôt de prendre acte de la décision et d'adapter nos systèmes fiscaux à cette décision.

Comme vous l'avez dit, c'est la fin du système des *excess profit rulings*. Il ne faudrait pas que l'on invente demain autre chose, comme on l'a fait trop souvent par le passé, en remplaçant les centres de coordination par les intérêts notionnels et d'autres systèmes. Arrêtons cette logique de fuite en avant! Il faut plutôt un désarmement fiscal. Il faut tendre à une harmonisation au plan européen et miser, en matière de compétitivité, non pas sur des avantages fiscaux qui favorisent démesurément certains acteurs au détriment des autres mais plutôt sur la formation, sur des domaines de spécialisation. Il ne faut pas détruire l'économie, il faut la renforcer, monsieur Van Biesen. Par contre, il y a des nuisances en matière fiscale auxquelles il faut mettre fin. Je veux dire que certains systèmes profitent démesurément à quelques acteurs qui ne se privent pas de désinvestir notre pays lorsqu'ils trouvent mieux ailleurs. Nous n'avons rien à gagner à travailler de cette façon.

En ce qui concerne la transparence, vous dites qu'il n'est pas évident de communiquer sur les sociétés qui ont obtenu un *excess profit ruling* mais vous vous présentez comme étant un défenseur de la transparence au plan européen, ce que j'apprécie. C'est pour moi le meilleur remède à cette logique de concurrence fiscale et d'évasion fiscale. J'aimerais que la Belgique soit à la pointe en la matière.

Pour ce qui est du remboursement des aides fiscales illégales, tel que l'Europe le dit, vous risquez effectivement de mettre à mal des relations contractuelles. Mais je voudrais mettre en évidence un autre risque, à savoir que les citoyens et les entreprises n'auront plus confiance en notre système fiscal, constatant qu'il y a des traitements aussi différents. L'impunité fiscale à l'égard de ceux qui fraudent ou évitent de façon démesurée de contribuer au coût de la société conduit à des comportements qui sont les moins citoyens à l'égard de l'impôt. Au final, on se retrouve avec des déficits problématiques pour l'État et pour toutes les fonctions qu'il doit mettre en œuvre.

Je pense qu'une harmonisation, pas totale mais progressive, sur le plan fiscal et sur le plan européen, serait la meilleure façon d'agir pour sortir de cette situation qui ne profite qu'à quelques-uns, de manière démesurée. Trente-cinq sociétés ont pu éviter la taxe sur 2,5 milliards de bénéfices depuis la mise en place de l'*excess profit ruling*. Il faudrait qu'elles créent quelques dizaines de milliers d'emplois pour rembourser ce cadeau à l'État belge.

01.47 Marco Van Hees (PTB-GO!): Monsieur le ministre des Finances, je tiens à vous rappeler votre fonction. La fonction d'un ministre des Finances est de faire rentrer de l'argent dans les caisses de l'État. Ce n'est pas de faire rentrer de l'argent dans les caisses des multinationales. Je ne sais pas si on avait précisé les choses quand on vous a donné le job. J'ai l'impression que vous confondez un peu les rôles!

Lorsque je vous ai entendu ce week-end, j'ai pensé que vous n'étiez pas à la hauteur de ce que l'on attend d'un ministre des Finances, en l'occurrence faire rentrer de l'argent dans les caisses de l'État. Je déduis cela de votre déclaration sur les deux systèmes fiscaux, comportant soit l'intérêt notionnel et autres, soit 20 % d'ISOC, et aussi de votre déclaration selon laquelle "à la place des multinationales, vous feriez la même

chose". C'est un appel lancé aux multinationales pour qu'elles contestent la décision en sachant qu'elles auront votre soutien. C'est totalement irresponsable pour les finances publiques de notre pays, monsieur le ministre.

J'en viens à la décision européenne. Vous ne contesterez pas que le système des *excess profit rulings* est enterré. Ce n'est pas la première fois que la Belgique est condamnée par l'Europe pour ce système, mais la deuxième fois. Comme je l'ai dit, il y avait le système du *ruling infocap*, qui relevait, comme je l'ai lu dans les documents de la Commission européenne, exactement du même principe. De manière déguisée, on a produit un texte de loi, l'article 185, § 2, mais on a fait exactement ce qu'on faisait avant avec le *ruling infocap*, bien que celui-ci ait déjà été condamné par la Commission européenne.

Deuxièmement, il s'agit d'aides d'État. La démonstration de la Commission européenne est claire. Des aides d'État, cela se rembourse. Je pense que la prescription est décennale. C'est la règle dans tous les cas et je ne vois pas en quoi vous allez pouvoir infléchir cette décision. J'ai l'impression qu'il s'agit de gesticulation.

Quel impact cela aura-t-il sur les finances publiques? C'est toujours la question, et vous ne semblez pas vous en soucier.

Dernier élément, monsieur le ministre, je vous ai fait la demande tout à l'heure et vous n'y avez pas répondu, de nous fournir les textes de ces 67 rulings qui ont été conclus avec ces multinationales. Quel est l'enjeu? L'enjeu, c'est de savoir si la pratique du Service des décisions anticipées, qui accorde les *rulings*, est correcte, si nous pouvons encore avoir confiance dans la manière de fonctionner de ce Service. Il ressort en effet des textes de la Commission européenne que la pratique du *ruling*, en tout cas en matière d'*excess profit ruling*, est contraire à l'article 185, § 2 de la loi.

Le niveau d'exonération accordé dans le cadre de l'*excess profit ruling* est parfois de 90 % d'exonération des bénéfices. On ne peut que conclure que ce n'est pas un système clair, transparent et le même pour tout le monde. On a l'impression que c'est du sur-mesure. Je pense qu'il faut pouvoir analyser ces accords fiscaux pour comprendre la pratique du Service des décisions anticipées.

C'est l'enjeu pour l'avenir, parce que même si nous mettons fin aux *excess profit rulings*, d'autres *rulings* seront toujours appliqués. Si le Service n'est pas sûr et fait du sur-mesure, il faut pouvoir oser remettre en question la manière dont il fonctionne, voire l'existence même des *rulings*. Il n'est pas normal que dans ce pays, ce soit du prêt-à-taxer pour un contribuable ordinaire, tout le monde étant taxé au taux le plus élevé, alors que pour quelques multinationales, on fait du sur-mesure en matière de taxation.

01.48 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik zal het nog eens proberen. Ik richt mij tot de politiek-economische liberalen en een economisch liberaal: stop! Volgens wat ik heb begrepen, heeft collega Van Biesen creatieve ideeën. Hoed u ervoor, collega's, als Luk Van Biesen inzake fiscaliteit creatieve ideeën heeft, want het zijn dure ideeën!

Net als de voorzitter heb ik ook gelezen dat de minister een duaal systeem voorstelt, met 20 % of 25 %. Zoals gezegd door collega Calvo, dit is budgettair totaal onverantwoordelijk. Mag ik de collega's eraan herinneren dat er nog een gat van 6 miljard moet worden dichtgereden wegens de taxshift? Er wordt een bijkomend gat geslagen, volgens cijfers van de Hoge Raad van Financiën, ten bedrage van 3,5 miljard en bovendien moet in het kader van de begrotingscontrole in maart nog 1 miljard worden gevonden. Stop dus met deze budgettaire avonturen waarin u ons land wil doen belanden.

Mijn oren tuiten. Ik weet niet of u het weet, collega's, maar in december is er een studie verschenen van de Europese Commissie. Dat is niet de studiedienst van de sp.a, van Groen of van de PTB. De studie van de Europese Commissie luidt *Study on structures of aggressive tax planning and indicators*. Daar staat een bladzijde in met de rangschikking van de landen waar de boulevards openliggen voor taksontwijking door multinationale bedrijven. Wie staat er op 1? Onze burens, Nederland. Maar wie staat er op 2? België. België is een paradijs voor fiscale ontwijing!

De **voorzitter**: Twintig jaar socialisme. Twintig jaar aan de macht.

01.49 Dirk Van der Maelen (sp.a): België is een paradijs voor multinationals en fiscale ontwijing. Het wordt dus tijd, collega's, dat u stopt met het creëren van nieuwe boulevards. Als u het niet zelf doet, zal de Europese Commissie u ertoe verplichten. Het gaat hier immers om een studie van de Europese Commissie.

Stop met u illusies te maken over nieuwe systemen of creatieve ideeën van Luk Van Biesen, of over onbetaalbare fantasieën van een duale taks met een vennootschapsbelasting van 20 % of 25 %. U kunt zich dit niet veroorloven.

Als u het niet zelf doet, zal Europa u verplichten om paal en perk te stellen aan de ontwikkelingspistes die in België groter, breder en gemakkelijker te berijden zijn dan bijna eender waar in de Europese Unie.

Mijnheer de minister, sinds 1985 is het belang van de fiscaliteit voor een klein land inzake aantrekkingskracht op internationale vestigingen zwaar gedaald. Sindsdien hebben we immers iets wat de interne markt heet.

01.50 Stéphane Crusnière (PS): Monsieur le ministre, nous n'avons pas obtenu beaucoup d'informations supplémentaires par rapport à la note. Vous attendez cet avis des avocats. Avez-vous une idée du calendrier? Pouvons-nous espérer recevoir cet avis, car nous ne savons toujours pas si vous allez demander une récupération ou pas?

Lors de votre exposé, au sujet des termes d'exigence de recouvrement, vous vous posiez la question de savoir si nous nous trouvions bien dans les limites des compétences des instances européennes. Qu'entendez-vous par là? Je n'ai pas bien compris ce à quoi vous faites référence. Aussi, pourriez-vous me préciser cette notion?

Par ailleurs, vous avez évoqué une transparence maximum au niveau des *rulings*. Évidemment, nous partageons votre avis. Nous vous rappelons que nous avons déposé un texte en la matière, lequel est en faveur d'une transparence totale tant des *rulings* demandés et accordés que des *rulings* refusés.

01.51 Benoît Dispa (cdH): Monsieur le ministre, nous mesurons et comprenons bien votre embarras dans ce dossier.

À certains égards, je trouve que la prudence dont vous faites preuve est légitime, notamment quant à l'opportunité d'un recours et à la nécessité de se faire aider par un avocat pour produire une analyse juridique. C'est assez normal, puisque la question de la rétroactivité n'est pas simple, d'autant plus que nous pouvons nous demander si l'État belge n'est pas quelque peu fautif. Il aurait mieux valu notifier ce régime d'aide dès le départ au lieu de jouer dans l'ombre. Nous sommes donc rattrapés par nos propres manquements.

Je salue également votre prudence à l'égard de la Commission, car - en vous interrogeant sur le traitement équitable - vous avez été plus mesuré qu'en séance plénière. Cela me paraît bien légitime. Vous aviez été plus insidieux auparavant.

Toutefois, si je puis marquer mon accord à ce sujet, je reste très dubitatif devant vos atermoiements ou, du moins, ce que j'interprète comme tels. Je pense à la question de la récupération des indus. Je reconnais les aspects juridiques, mais la pression de la Commission européenne sera telle que vous ne pourrez pas faire autrement que d'enclencher ces procédures, quitte à ce que les bénéficiaires les contestent. Peut-être cela se réglera-t-il devant les tribunaux. En tout cas, tôt ou tard, l'État belge devra activer la récupération de ces sommes illégitimes.

J'ai également trouvé peu claires vos déclarations par rapport aux modifications législatives qu'il sera nécessaire ou non d'apporter. Vous adoptez une position quelque peu attentiste et j'imagine donc que nous aurons l'occasion d'y revenir.

J'ai par contre du mal à vous suivre sur un point en particulier et je relirai vos déclarations à ce sujet car j'ai l'impression que le début de votre intervention contredit sa fin. Vous avez commencé par dire que la décision de la Commission met fin à une politique de niche fiscale et je pense que c'est effectivement cela qui est en jeu. Vous avez ensuite terminé en faisant un plaidoyer pour la compétitivité fiscale, expliquant que pour les petits États en particulier, il était nécessaire de conserver une attractivité fiscale.

En d'autres mots, vous plaidez pour un maintien ou une résurgence de ces niches fiscales car vous pensez que c'est dans celles-ci que se trouvent le salut de petits États comme la Belgique. Je ne peux être d'accord avec vous sur ce point. Je suis certainement en faveur de la transparence, mais je crois que vous faites fausse route en disant non à l'harmonisation.

Je plaide au contraire pour un régime fiscal tout en transparence, harmonisé entre les multinationales et les PME, ainsi qu'entre les entreprises actives sur le territoire européen. Cela rendrait la situation plus claire et permettrait aux uns et aux autres de se démarquer sur des avantages compétitifs, sans jouer pour autant sur cette compétitivité fiscale qui induit au contraire une spirale négative et tire chaque acteur impliqué vers le bas.

En effet, cette compétitivité porte atteinte aux intérêts budgétaires des États membres et à l'équité fiscale. Je ne suis pas sûr que cela profite véritablement à nos économies.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Ik dank iedereen voor zijn bedenkingen.

Het waren twee interessante gedachtewisselingen, over de tobintaks en de *excess profit rulings*. Die discussies zullen ongetwijfeld worden verder gezet. Ik verwacht dan ook suggesties vanuit deze commissie om te bekijken hoe we dat verder gaan aanpakken.

Het is 17 u 30, ik stel voor om het derde thema dat vandaag op de agenda staat tijdens een volgende vergadering te behandelen.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 17:34 uur.

La réunion publique de commission est levée à 17:34 heures.